

TALLINNA POLÜTEHNIK

TPI PARTEIKOMITEE, REKTORAADI, KOMSOMOLIKOMITEE JA AMETIÜHINGUKOMITEE HÄÄLEKANDJA

Nr. 15(1164)

Ilmub 1949. a. aprillist

Teisipäev, 7. mai 1985

Hind 2 kop.

ENE TAGAMETSA joonistus

Tallinna Polütehnilise Instituudi juhtkonna nimel õnnitlen kõiki instituudi kollektiivi liikmeid 1. mai — tööraha rahvusvahelise solidaarsuse päeva puhul ning soovin jätkuvat edu õppe- ja kasvatus-töös, teaduse valdkonnas ja majandusalases tegevuses. Sooses üldrahvaliku pidupäevaga

käsin:

avaldada tänu eeskujuliku ametialase-, õppe- ja ühiskondliku töö eest järgmistele õppejõududele, teenistujatele ja üliõpilastele:

Meiki Alango, ET-81 üliõpilane
Heino Arumäe, masinaelementide kateedri dotsent
Riina Aus, raamatukogu metoodik
Natalia Bannikova, KA-47 üliõpilane
Valentin Didenko, sõjalise kateedri autojuht
Aleksandra Fadejeva, tsiviilkaitse kat. õppemeister
Natalja Filippova, LI-27 üliõpilane
Ene Gornischeff, TU Sektori vanemtehnik
Olga Guivak, LI-87 üliõpilane
Vladislav Gussev, LR-47 üliõpilane
Katrín Hanko, TI-81 üliõpilane
Jaak Henno, infotöötlemise kat. dotsent
Jaan Hiie, TU Sektori vanemteadur
Jaan Jõgioja, KM-81 üliõpilane

Paul Kallas, pulbermetallurgia labori vanemteadur
Raivo Kalve, TU Sektori vanemteadur
Natalja Kazavtšinskaja, vene keele kat. assistent
Ivi Kattai, anorgaanilise keemia kat. insener
Martin Kerem, MA-81 üliõpilane
Nadežda Kuzmitš, LI-27 üliõpilane

Leontine Kuusk, ühiselamute vaneminsener

Ott Kõstner, LI-81 üliõpilane

Ulle Laur, põlevkivikeemia ja sünteesi labori laborant

Guido Leibur, raadiotehnika kateedri assistent

Endel Lehtmets, kehalise kasvatus kateedri õppemeister

Andres Lepp, TU Sektori juhtiv insener

Tõnu Lumberg, raadiotehnika kateedri aspirant

Zinovi Lurje, tsiviilkaitse kat. õpetaja

Stepan Mamonov, sõjalise kat. laboratooriumi juhataja

Endel Mens, metallide tehnol. kat. labori juhataja

Jaan Metsaveer, ehitusmehaanika kat. juhataja

Boris Mezentsev, sõjalise kat. õppemeister

Ralf Mikenberg, teadusliku kommunismi kat. dotsent

Pjotr Mjakošin, LI-27 üliõpilane

Andrei Murnikov, kehalise kasvatus kateedri õppemeister

Siret Mägus, KÜ-81 üliõpilane
Karin Nappa, TL-61 üliõpilane
Erkki Neidre, LI-21 üliõpilane
Ilda Nello, ühiselamu koristaja
Vassili Nikitin, tsiviilkaitse kat. labori juhataja

August Nobel, filosoofia kat. dotsent

Epp Nõmm, TL-41 üliõpilane

Nina Pahhomova, sõjalise kat. laboratooriumi juhataja

Lembit Pallas, matemaatilise kat. assistent

Leonhard Palm, üldtehnilise kat. õppemeister

Galina Panova, vene keele kat. assistent

Aime Piht, matemaatika kat. vaneminsener

Elli Pleskatševskaja, KD-29 üliõpilane

Paavo Pusa, MP-61 üliõpilane

Terje Pöder, KO-41 üliõpilane

Mai Raju, teadusraamatukogu sektorijuhataja

Priit Raud, MP-81 üliõpilane

Priit Reinmets, LA-41 üliõpilane

Irina Roste, autoteede kat. assistent

Maie Ruljand, teadusraamatukogu sektorijuhataja

Eduard Rõzov, TM-87 üliõpilane

Indrek Saul, TUS insener
Ulle Seidman, ehitusmaterjalide kat. insener

Veiko Sepp, EE-22 üliõpilane
Iveta Simakova, KD-29 üliõpilane

Feodor Zamjatin, tsiviilkaitse kat. õpetaja

Jüri Tadolder, masinaelementide kat. juhataja

Jelena Tearo, keemiatööstuse protsesside ja aparatuuride kat. vanemlaborant

Jaak Tepandi, infotöötlemise kat. dotsent

Ludmilla Toivere, poliitilise ökonoomia kat. dotsent

Heino Treier, üldtehnilise kat. insener-elektroonik

Aleksei Trifonov, tsiviilkaitse kat. vanemõpetaja

Andres Trink, LS-21 üliõpilane

Aleksei Tümanok, TU Sektori vanemteadur

Jaanus Vainu, LR-41 üliõpilane

Toivo Vallimaa, TR-41 üliõpilane

Vladimir Veimer, füüsika kat. vanemõpetaja

Allan Ventsel, MP-61 üliõpilane

Anti Viikna, keemiateaduskonna prodekaan

Peeter Vikman, LE-21 üliõpilane

Rektor B. TAMM

Vastavalt teaduskondade ja allasutuste esitistele

käsin:

pikaajalise eeskujuliku töötamise eest Tallinna Polütehnilises Instituudis autasustada TPI kuldmärgiga järgmisi töötajaid:

Ilmar Elskop, raadiotehnika kat. vanemteadur

August Ingerma, masinaelementide kat. dotsent

Mare Kaak, graafika kat. assistent

Margarita Krelova, sõjalise kat. meister

Varvara Kuzmina, majandusosakonna koristaja

Ljudmilla Mihhejeva, infotöötlemise kat. dotsent

Valdek Mikkel, õppeprorektor

Aksel Niggol, TU sektori tööline

Milvi Nõmmiksoar, aspirantuuri juhataja

Meli Raudsepp, põlevkivikeemia ja sünteesi laboratooriumi vaneminsener

Vello Selg, soojusenergeetika kat. masinaülem

Kadri Siimer, põlevkivikeemia ja sünteesi laboratooriumi vanemteadur

Jevgeni Zaitsev, sõjalise kat. õppemeister

Elvi Tomann, tööstusliku soojusenergeetika laboratooriumi vanemteadur

Toivo Veske, elektrotehnika aluste kat. dotsent

Rektor B. TAMM

40 AASTAT TAGASI TULI VOIT. VOIT TÕI RAHU. RAHU — SEE ON ONN. TEIST NII VAAR-TUSLIKU ONNE MAAILMAS POLE.

LÖPPES RAHUAEG JA

Ühel 1941. aasta juunikuu lõupäeval sain sõjakomissariaadist mobilisatsioonikutse ilmuda 2. juulil Tallinna Lauluväljakule. Sinna kogunesid kutsealused peamiselt Tallinnast ja Harju maakonnast. Lauluväljakul olime kolmanda juuli lõunani. Seal edasi läks meie teekond rivi-korras sadamasse. Sattusin oma koolikaaslastega aurulaevale «Tõnu». Minu muljete järgi ei olnud Tallinnast lahkumine sugugi kurvavõimeline. Laulsime poistega tuttavaid laule ja olime optimistlikult häälestatud, olime kindlad, et saabub aeg kodulinna tagasi pöördumiseks.

Sadamast sõitis meie laev välja sama päeva õhtu eel, meri oli vaikne, paistis päike. Reidil seisime paar tundi, kuni karavanis kõik laevad oma koha olid sisse võtnud. Peagi võeti kurss Naissaare ja Aegna vahele ja siis edasi itta Leningradi suunas. Õo laeval mõõdukas sõjalines võrdlemisi rahulikult. Ohust ega merelt sakslased meie laevu ei pommitanud. Karavani saatvad Balti Sõjalaevastiku kaatrite meremehed hooldisid meie laevu õhtul kursil nii, et ka vaenlase poolt pandud meremiinidega kokku ei põrganud. Järgmisel päeval saime küll teada, et õusel korraks sattusime miinivööndisse, kuid läbisime selle ilma kaotusteta. Kuni Leningradi sadamasse jõudmiseni läks kõik õnnelikult. Sadamas istusime kaubavagunitesse ja sõit läks ida suunas. Rongisõit kestis vist kolm-neli päeva ning ikka päris lõbusas meeleolus. Jõudsin Volga äärde Uljanovskisse. Selle linna sõjakooli kasarmutes formeeriti meist rühmad ja roodid. Mina sattusin üksusesse, mis saadeti edasi Tatarimaale tagavarapalku. (Kokku oli meid nii palju, et andis pataljoni mõõdu välja.) Siin tehti Tallinna noormeestest Punaarmee sõdurid. Saime vormiriietud selga ja kohe algasid õppused, mitte niisugused nagu sõjalise õpetuse tundides Tondil, vaid hommikust vara pikkade rännakutega taktikalised õppused kuni õhtuni. Aeg-ajalt tehti ka õiseid õppusi, mis olid nii raskeid ja väsitavaid, et õppustelt tagasi tulles kaotasime rivis lauluviisi ära. Raskeid õppused olid aga meile kasulikud, sest meie pataljoni poisid kehva tervise pärast hiljem rivist välja ei langenud.

Meie teadsime üht-teist olukorras rindel. Teadsime seda, et kõige suuremad lahingud peeti Moskva kaitsmiseks. Õppuste käigus sai meile selgeks, et polk saadetakse rindele. Laskurüksuse relvastuse meie pataljon sai. Juhtus aga nii, et septembrikuul algul saadeti meie pataljon Kaasani sõjaväelaagrisse ja hakkasime ehitama suuri muidonni evakueeritute jaoks. Kaasani töötasime ja tegime õppusi kuu aega. Oktoobri algul saadeti meid Tšeljabinski. Osa mehi pandi tööle traktoritehasesse, kus sel ajal tanke valmistati Punaarmee kiireks relvastamiseks. Osa mehi hakkasid ehitama hapnikuvabrikut. Mina satu-

ALGAS SÕJASÕIT

sin hapnikuvabrikut ehitusele. Tšeljabinsk sai tähtsaks pöördepunktiks minu ja paljude teiste sõjateel. Meile teatati, et formeerimisel on Punaarmee Eesti väeosad. Nagu ma mäletan, tuli pataljoni komissari ees esineda raportiga Eesti diviisi saatmiseks. Rapordid võeti vastu ja 1942. a. jaanuaris jõudsin diviisi asukohta. Mind määrati 300. polgu esimesse pataljoni, hiljem määrati sanroodu vanemaks ja seal viidi üle polgu 70 mm patarisse suurtükiväeüksuse ülemaks. 300. polgu koosseisus võtsin osa Velikije Luki lahingutest. Nõukogude Eesti vabastamisest Narva jõe ja Emajõe joonelt alates ning lahingutest Kuramaal.

Sõja-aastatest on mällu jäänud mitmed lahinguolukorrad nagu niinimetatud «valge maja» ja raudteejaama ründamine Velikije Luki. Võimas suurtükiväe tulelööki Narva jõel Riigiküla juures, Emajõe forsseerimine 17. septembril 1944, lahingud Eestimaa vabastamisel ja õõlahing Blidene suunal Kuramaal. Kuid siiski kõige detailsemalt saab mällu taastada patareite tegevus 8. mail 1945. a., kui pidime sisse võtma positsioonid vaenlase Kuramaa grupeeringu likvideerimiseks. Selle päeva õhtul meie kolonn peatati, anti käsk suurtükid teit ära viia ja võtta kohapeal sisse positsioon, hobused sööta ja oodata korraldust. Suurtükiväes on tegutsemise kord kindlalt välja kujunenud — suurtükid positsioonile, mehed kohtadele ja hoolitseda hobuste eest, sest ilma hobusteta ei ole patareid liikumisevõimeline. Lahingukäik aga sellel päeval jäi patareile andmata.

See oli 9. mai öötundidel, kui saime teada vaenlase kapituleerumisest. Sõda oli lõppenud. Teade meie vägede võidust ja Saksamaa tingimusteta kapituleerumisest muutis korrapealt olukorra. Vist ei eksi, kui ütlen, et 9. mail oli patareis üks heik, kui ülema ja alluva range vahekorraldus taandus üldiseks ja vastastikuks õnnitlemiseks võidu puhul.

Võidupäeval liikusime edasi, kuid nüüd juba 300. polgu kogunemisrajooni. 76 mm patareile anti positsioon metsaga kaetud kõngastel ühe Läti küla lähedal.

Iga uus olukord nõudis teatud aja sisseelamist. Olla ja jäsel rindejoonel ja mitte kuulda lahingumüra, see vajab harjumist.

8. Eesti Laskurühmaste teekond Kuramaalt tagasi Nõukogude Eestisse algas 29. mail 1945. Väga piidulikuult saadeti meie korpuse sõjamehed ära Riias ja võeti vastu kahe venemastvabariigi piiril Ikla juures. Võib öelda, et teekond tagasi kodulinna Tallinna oli suur võidumarsš, mis kulinneerus 17. juunil Võidu väljakul.

HARRI EESMAA,
Suure Isamaasõja veteran

Mõnikord küsitakse veteranidelt — mis on sõjast kõige rohkem meelde jäänud? Ma jagaksin selle küsimuse kaheks: mälestused üksikisikudest ja mälestus sõjast tervikuna. Üksikisikudest kaks. 25. detsember 1942. Tankirünnak desandiga ebaõnnestus. Sain pihata, jäin lagedale lumeväljale «eikellelegimaal». Oma kaevikuteni meetrit kakssada. Ei olegi

1. Üleminek rahust sõtta oli üliootamatu. Vahetult enne sõda olin lõpetanud keskkooli ja saanud arveametnikuks Tallinna linna haridusosakonnas. Pühapäeval, 22. juunil 1941 olin osakonnas valves. Murelikult vanemalt kolleegilt sain teada, et fašistlik Saksamaa on meie kallale tunginud. (Hommikul valvesse tulles nähtud vägede liikumist ja kõrgel taevas tiirutavat luurelennukit ei osanud oma rahumeelses mõtteviisis üldsegi sõjaga seostada.) See kõik oli nii ootamatu, et

8. mai hommikul liikusime ühes lahinguvarustuses mööda kruusateed. Rännaku pikkuseks oli üle 20 kilomeetri. Ilm oli kema, ehkki pilves. Pärast lõunat tuli pikem peatus. Varjusime metsa alla, saime lõunat, puhkasime. Sain käsu ilmuda diviisi staapi. Hüppasin sadulasse ja teele. Nüüd oli ka päike välja tulnud, paistis heledalt. Diviisistaabis, kuhu olid kogunenud ka teiste väeosade staabiõhmad, kästi meil oodata diviisi staabiülema polkovnik H. Lesseli, kes oli korpuse staabi sõitnud. Polkovnik Lessel jõudis diviisi komandopunkti tagasi veidi enne keskööd. Esitan väljalõike K. Allikase — H. Lesseli räämatust «Meie seitsmes»: «Korpuse komandöri viimane lahingukäik Suures Isamaasõjas oli suuline ja lühike: «Pealada diviis rajoonis, kuhu ta jõudis päeval. Korraldada julgestus ja jääda

nagu palju. Kuid kui sind püüavad automaadivalangute-ga tabada sõdurid vaenlaste poolt, on ikka nürune tunne küll. Omade juurde roomata — läheb kaua aega — oled kaua vaenlase tule all. Niisiis, hambad ristid ja püsti ning joostes (nii palju kui seda lubab läbilastud jalga). Läks õnneks. Toimunu ei olnud ootamatu. Rindel olles tuli niisuguseid olukordi eeldada.

Teine sündmus. 8. mail 1945. Raadio teatas sõja lõppemisest. See ei olnud ootamatu, olukord rindel lubas seda eeldada. Ootamatu oli aga teatele reageerimine. Rivistusime. Kuulasime koos Nõukogude valitsuse avaldust... ja läksime taas puude alla, keerasime rahulikult magama. Võit, sündmus, mida nii kaua olime oodanud, nagu ei jõudnudki meie teadvuseni. Ülevoolav rõõm koos huurraadega tulid hiljem, järgmisel päeval.

Mälestus sõjast tervikuna. Kõigi teiste tunnuste ja omadustega — vaja olla mehine, olla valmis, et sa ei tule eelseisvast lahingust tagasi, et kaotad sõbra jne. — jäi sõda meelde kui ränkaskes töö, pidev pingutus. Väljaõppe ajal

ikka ja jälle lahti võtta ja kokku panna oma relv. Ikka ja jälle tõusta järkjooksule. Ikka ja jälle kaevuda. Ja nii sadasid, tuhandeid kordi. Saavutada tegevuses automaatsus. Tuim töö, kuid teisiti ei saa. Hetkeline viivitus võib lahingus maksta elu.

Füüsiline pingutus. Tuli teha seda, mida jaksad ja siis veel ka seda, mis käis üle sinu jõu. Tuli teha kõigil — nii tugevatel kui ka nõrkadel — sest kõik nad koos moodustasid võitlusüksuse.

Vaimne pingutus. See oli vast veelgi tähtsam. Mõistes, mille nimel sa sõdid ja mida on vaja edukaks sõdimiseks, oli vaja allutada isiklik mina üldisele eesmärgile. Oli vaja sundida ennast püsti tõusma ja edasi marssima, kui tahtsid magada; rünnakule minema, kuigi teadsid, et sind hakatakse tulistama. Surma kartuse ja eneseliitumise instinkti on kõigil inimestel. Vaprad sõjamehed ja kangelased on need, kes selle instinkti eneses maha suruda suudavad.

Erualampolkovnik
BORIS TAMM

mind haaranud ärevuski oli esialgu veel kuidagi ebamäärane.

Konkreetsus tuli järgnevatel päevil: kutsealusena läksin Nõukogude Armeesse koos paljude eakaaslastega, kellega vast kuu aega tagasi koolipingis istusime. Ärev mereretk Leningradi, tööpataljon, õppe-laagrid. Päris sõda tuli alles Velikije Luki ja Staraja Russa all, Eesti ja Kuramaa vabastuslahingutes.

2. Võitu ja rahu ootasime kõik neli sõja-aastat. «Ootasime» pole ehk päris täpne sõna selle kohta, mille nimel elasime, õppisime, töötasime ja võitlesime. «Oodata» ei olnud aega, tegutsedes unistasime rahuaegast.

Võidusõnum tuli Kuramaal. Olime õisel rännakul. Vaenlane tõmbus tagasi. Meie rünnasime uusi lahingupositsioone sisse võtma. Akki pikk kolonn peatus. Ebamäärased, ärevad teated. Ja siis algas eespoolt spontaanne võidusaluut, meele-tu õhkupaugutamine ja seejärel harjunutu, harjunutu vaik... Rõõm oli suur. Oli kevad, oli võidukevad, oli rahukevad.

Tahtmine oli munder kiiresti

üllikonna vastu vahetada, tahtmine oli õppida. Kuid mida, mida üldse eraelus tegema hakata, selleni mõte tollal ei küündinud. Oli ju elu sõja eel pooleli jäänud enne, kui ta sai õieti alata.

Sõjaväest vabanesin 1946. aasta juunis. Endine ülemus sõjaväevilt kutsus tööle Kala-tööstuse ministereerumi, kus aasta kaardiosakonda juhata-sin. Edasise elutee määras teadmistejanu. Hakkasin tasapisi ministereerumi rahvale loenguid pidama, läksin mark-sismi-leninismi õhtuülikooli. Järgnes Vabariiklik parteikool, kuhu pärast lõpetamist filosoof-iat õpetama jäeti. Enesetäien-damine Leningradi Riiklikus Ülikoolis ja Ühiskonnateaduste Akadeemias kinnitas valitud tee õigsust.

Suurim võit pärast sõda? See, et vaatamata meelitamis-tele ja mürgimistele olen kind-laks jäänud oma kutsumusele, leidnud oma koha elus ja elan-dud alati südameetunnistuse järgi. Ent seda kõike poleks olnud võiduta Suures Isamaa-sõjas.

KUULO VIMMSAARE,
filosoofia kateedri juhataja
asetäitja

simusteta kapituleerumise aktile alla järgmisel päeval.

Tundsin äraõhutatut ker-gendust. Läksime välja lagen-dikule, kus kees tõeline rõõ-mipidu raketide valgusel. Siis palus vanimrõõm komandör dr. E. Tallmeister staabi ohvit-tere oma operatsioonitelki. See oli lõunat põlvelehelega ehitada, löud katta. Istusime laua ta-hul. Doktor julgus nüüd anda kaks apteegi juhatajale tuua mõningane hulk C.H.OH. Ja nii nagu Oskar Luts kirjutab «Merades» Pannvere apteegist, tembi ka siis valmis apteegi-napsid ja need tõstisime püsti teistes, ise surmitõsised. RAHU AUKS, et see kestaks igavesti.

Nüüd on RAHU kestnud 40 aastat. Meie, endised rinde-mehed, loetudes järeltulivate põlvete mõistmisele, solidaar-susele, usume, et see kestab tõesti igavesti.

ANDREI UGAND,
erumajor

**OIGE «HAMMASRATAS»
OIGELE MEHELE?**

**Tulemusi ja muljeid hoo-
aega läbinud TPI Filmi-
klubi tippüritusest**

TPI Filmiklubi 19. hooaeg on suvekünnisel lõppenud on aga 8. TPI Filmifestival. **MILLISTE tulemustega?** Vaatleksime seda möödunud suurüritust kronoloogiliselt järjekorras.

TPI Filmiklubi käesoleva hooaja avasime Avo Paistiku 3-osalise multiafilmiga «Nakstrallid». See küllaltki ladus, Eno Raua tuntud lasteraamatut illustreeriv lugu (mõeldud lastele) saavutas lühifilmide konkursil 3. koha, pälvides festivalidiplomi. Lastele kindlasti vajalik ja mõistetav teos ei äratanud erilist kaasameelust, kuigi kunstnikutöö oli vaimukas, pisut kuulunud ja väsinud värvitonaalsuses. Kohal oli autor, kellelt kuulsime, et eesti animistid on omapäraselt olukorras: iga mees taotleb oma stiili, väga pikki filme ei ole kasulik teha (või pole aus kolleegide suhtes), sest sellega linaste üldarv väheneks. Oleme muutunud tõesti juhtivaks multiafilmimaaks üleilma areenil.

Eelmise aasta detsembris kohtusime Liina Kirdiga, kes andis elavas keeles ülevaate Andres Söödi loometeest ning nägime tema üht uemat tööd «Mälu» — portreefilmil kunstiteadlasest Villem Raamist. Film oli teaverohe, tundliku käega teostatud. Hindamistulemused 10-palli süsteemis: 6,63 punkti, üldjärjestuses 5. koht. Pean seda tööst nii A. Söödi loominguilises biograafias kui ka eesti dokumentalistikas tähelepanuväärseks saavutuseks.

Detsembris nägime veel «Eesti Telefilmis» teostatud Hagi Seini tantsufilmi «Palestra» — Reet Kaasiku toredate tantsutüdrukute igati nauditavat esinemist. Mõneti häiris vaid autoripoolne püüdlikkus olla filosoofiline ja vaatajat suunav. H. Seini kuulsime, et ekraaniteos on esile kutsunud ka eitavat suhtumist. — kahju. Hindamistulemused: 6,56 palli, 7. koht.

Nägime ka P. Simmi «Täna õhtul» — portreefilmil näitleja Endei Pärnast. Hindamistulemused: 16. koht, 5,71 palli — tulemus, millega kuidagi päri ei saa olla, aga sellest artikli lõpuosas.

12. veebruaril kohtusime Tõnis Kase ja tema töoga «Kaks paari ja üksindus». Esile võib tõsta Toomas Hõraku kunstnikutööd ja filmi teostamist ühtses stiilis. Ometi teos ei haaranud ja jäi mõistetamatuks, miks Tallinnfilm peaks kandma O. Henri ja tema nukkeriironilised novellid üle Tallinna üleilmaulise vaataja meeletuleks? Küsimus, mis pahasdas meie tuntud ja valeldamatult andekat lavastajat. Aga mis ikka, eks meie undid-valitud-tuglased-traadid-vildd-tamisaared-hindid-jt. jt. jt. oodaku oma teoste tähetundi ekraani taassünnil. Pallid: 4,85. 4. koht täispikkade filmide osas — ja neli neid. TÄIS pikki oligi sel festivalil.

Helle Murdmaa «Karoliine hõbelõng» (saavutas 3. koha, 5,49 palli) — oli valeldamatu

edasimine autori loomingu. Rõõmu teeb režissööri selge teadmine oma missioonist: kaitsta headust, usk sellesse algesse inimeses, tema romantiliselt selge käekiri.

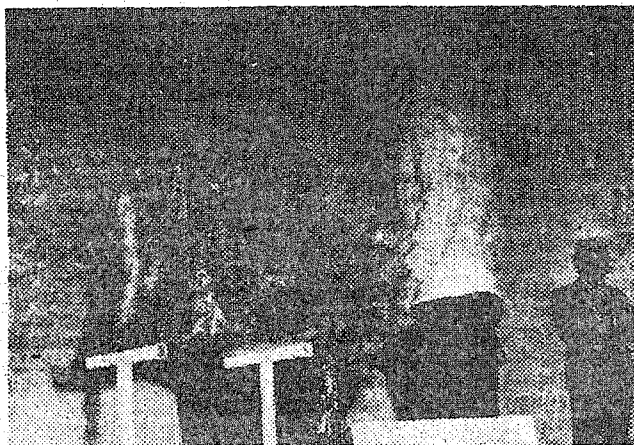
Vaadatud sai ka harrastusfilme. Enim punkte kogus Leo Saare «Kevade» — kohati maitsekalt vaimukas paroodia, kohati — aga, jah, tore oli vaadata ikkagi. Palle 6,00, 11. koht üldjärjestuses. Allakirjutanu ja Gunnar Okki loodud «Film-esse» sai 4,99 palli. Ega me rohkemat lootnudki: lugu on ühekordseks vaatamiseks liiga poliifooniline. Hea, et on kohti, kus filmiharrastajad saavad suurel ekraanil suure publiku ees oma taset võrrelda.

Jääb veel rääkida 2. aprillil vaadatud Olav Neulandi filmist «Hundiseaduste aegu» ning kohtumise käsitajate autori, väga populaarse kirjaniku Arvo Valtoniga, — ja saame vaagida festivali kokkuvõtteid, Arvo Valtoni jutust selgus, et filmis oli säilinud käsikirjast üks kolmandik. Palju või vähe? Raske öelda. — filmis endas oli rabelemist, armastust, sensitiivsuse demonstratsiooni, ka väga häid näitlejatöid päris palju... Ega muud olnud, filmi küll mitte. Hinne: 5,67 ja 2. koht — minu jaoks jahmatamane kurioosus viiesajapäiselt zürriit.

Jätame lugeja puhkuseks emotsioonid ja subjektiivsuse ning laseme rääkida faktidel. TPI 8. Filmifestivali lõppvoorul sai mini**HAMMASRATTA** M. Egipti film «Zaporožets» — antud valiku juures oli see kahtlemata parim teostus, vaimukaim (põhiline, mida TPI Filmiklubi tänane publik töepoolest hindab — aga ka ülehindab — ongi vaimusära, nipikus, teravmeelitsused, vabest labasusedki) reklaamtöö.

MidiHAMMASRATTA pälv (taas teenitult!) Priit Pärn multiafilmiga «Aeg maha». Kuigi teos oli äärmiselt fragmentaarne ja P. Pärna teoste nimistus uut sõna ei kujuta, on teos lõbus, vaimukas — igati kohane tudengipublikumile.

MaxiHAMMASRATTA täispikkade filmide eest pälvis muusikafilmi «Kevad südames», autoriks seni tuntud dokumentalist Mati Põldre. Hindepallid: 5,37.

Priit Pärn «Molodjož Estonii» eriauhinda vastu võtmas.

Enne kui räägime ka sõna tõsist ja otsekohest juttu, tuleme veel meelde — ja teadmiseks neile, kes TPI Filmiklubi õhtul ei olnud ja «Reklaamiklubi» suhkru ei armasta, et anti välja ka 4 eriauhinda. Eesti Kinoliidu «Pääsuke» teenis (ja augs!) M. Soosaare «Mängutoos Manilaul» (TPI suure zürri poolt 2. koht), samale teosele sai osaks ka soomlaste Kotka Filmiklubi auhind «Tõerääkija Vares» — loodame, et me teeneks filmimees ka edaspidi töeteed jaksab sammutada. «Pääsuke» antakse väljendusvahendite värsksuse ja novaatorluse eest, kas ka meie, tipikad, sellele hindamisel mõtleme? «Molodjož Estonii» auhinna teebis P. Pärna «Aeg maha». A. Söödi ühe tööd «Mälu» sai Kultuuriministeriumi poolt premeeritud.

Ongi paras aeg alustada lõ-

petama meilgi. Mis siis toimus? Vaadati filme, jagati auhinda, kohtuti huvitavate — tihti ka andekate — inimestega. Ja ometi pöördun pealkirjas toodud küsimise poole: kas ikka õigeid mehi austati, kas töepoolest parimaist parimad filmid äramärgistati auhinna, diplomi või asjaliku analüüsi(kiituse)-käepigistusega?

Esmalt hindamiskriteeriumist. (TPI-s öeldakse selle kohta: vastavalt reglemendile. Justkui oleks see püha **REGLEMENT** muutmatu jumal). Filmide jagamine nende ajalise kestvuse järgi on minu arvates küsitav ettevõtmine. Näiteks: (toon esimese pähetuleva, aga leiaks rohkem) M. Soosaare äärmiselt omanäoline, s.t. VAJALIK kunstiteos ei saanud TPI Filmiklubi poolt seetõttu auhinda, et ajalise oli ta lühifilm (mõni minut jäi puudu täismetraazist). Nojah, meetriga on kunsti ennemgi paika pandud... Aga kui ironia jätta, siis ütleksin rahulikult, et KAS poleks õigem (otstarbekam) anda auhind **PARIMALE** mängu-, dokumentaal-, multi-, reklaam- (olgu või kahe tunni pikkune) ja harrastusfilmile??? Muidugi on majanduslikke raskusi, aga ehk aitaksid TPI Parteikomitee ja TPI Komsomolikomitee siin kaasa?

Veel olen nii übe (või julge?), et kahtlen nii suure-auditooriumi (üle 500 inimese) hindamiskOMPETENTSUSES. Siingi saaks paindlikumalt (mitte: reglementaarselt) läheneda. Võiks arvestada eraldi näiteks 20-liikmelise zürri, TPI Filmiklubi kandidaatide ja filmiklubi liikmete hinnetelehti nende kaalukustastmele vastavalt. See väldiks suuri ja ilmseid möödalaskmisi. (Näiteks: «Mälu» ja «Täna õhtul», «Mängutoos Manilaul» jäid TPI Filmiklubi poolt ilma neid väärinuks tunnustusest.)

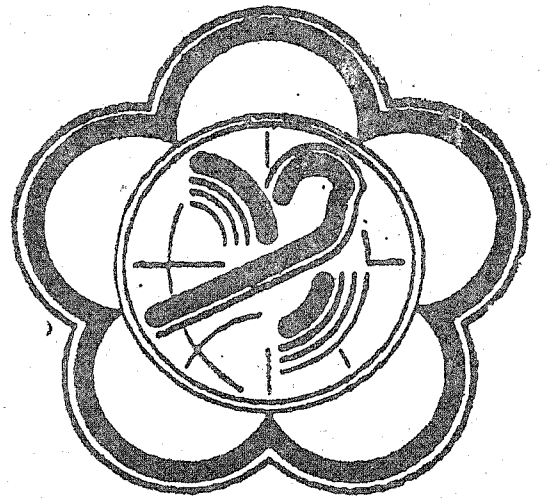
Mõnd kohtumisõhtut kuulates-vaadates olen leidnud end mõttelt, et klubi pidevalt uue-nea koosseisu puhul jääb ilmselt vajaka filmi, kui NÄHTU-SE, täiesti uue kunstiliigi, — filmiKEELE õpetavaist-tutvustavaist sõnavõttudest. Olgu need või 10—15 min. Ikka ei märka, kui kiiresti filmikeel muutub, kuidas muutuvad väljendusvahendid, teisenevad

autorite loominguilised käekirjad. Uuenevad probleemiasused. Väärilist vastuvõttu ei saanud meie klubilt ainulaadne «Planeetide paraad» — see pole etteheide filmiklubi juhtkonnale, kelle töö ja entusiasm on pretseeditud.

Julgen loota, et õige ja tänuväärne üritus — TPI Filmifestivali saab edaspidi kaalu juurde ning «Tallinnfilm» «Eesti Telefilm», «ERF» julgemalt ja õigeaegsemalt oma loomet pakuvad! Julgemat pea ees veite hüppamist! Tuntud kohas ka meie vabariigi täidlusfilmimeestele! PEATSE KOHTUMISENI JA KIVID KOTTI — KOTID LÄBIVAATAMIS-TELE!

JAAK PAAVLE

ENNE
KAHE-
TEIST-
KÜMMEN-
DAT
VEIDI
UHE-
TEIST-
KÜM-
NEST

XII MOCKBA 1985

Algus TP-s nr. 12.

Esimese öö veetsid noored jaamaesisel väljakul. Teemoon hakkas lõppema. Välja aitasid prantslased: nad nõutasid oma konsultit luba kasutada tühja garaaži ja saada hommikuti kohvi ning võileibu. Varsit sai juhtunust teada kogu linn ning festivalidelegaadid said tunda solidaarsuse suur jõudu. Garaaži tulid noored austelused, maa demokraatlikud noorsoo-organisatsioonid aga kuulutasid välja kampania festivalideletoetuseks. Üldsuse survel olidki okupatsioonivõimud sunnitud oma avantiürist loobuma. Berliin tervitas kindlameelseid noori vaimustusega. Festivali aujuhatajaks valiti kuulus prantsuse teadlane ja rahuvõitleja — Frédéric Joliot-Curie. Festivali aukülasteks olid J. Amado, P. Neruda, M. Andersen-Nexo ja N. Hilkmet. Esimest korda osalesid festivalil Tšüli, Jaapani, Tai, Hiina RV ja rea teiste maade noorsoodelegatsioonid.

Imperialismi ideoloogid tegid, mis oskasid. Saksa DV pealinna kohal rippusid vahetpidamata ameerika kopte-rid justkui sõjalise operatsiooni korrigeerijad. Lennukelt heideti alla festivalivastaseid lendlehti. Oõsti tungisid läänesektorist festivalilinnas faksimiseelsed noored löõma-mehed, nad lõhkusid kaupluste vitriine ja majade aknaid, süütsid ühiskondlikke hooneid.

Kuid ei sõim, provokatsioonid ega huligaansus aidanud. Veel enim: see kõik vaid tugevdas demokraatliku noorsoo ühismeei. Festival oli vastastest üle, nagu alati tõde on tugevam valest.

III festivali poliitiliseks suurürituseks kujunes uue sõja ja lääne-saksa revanšismi vastane demonstratsioon. Üldse oli Berliini festival ürituste poolest senistest tublisti tihedam: toimus rohkem kui 200 delegatsioonidevahelist kohtumist, võõrustajad andsid 131 kontserti. Nõukogude delegatsioon kontus 50 rahvusliku festivalidelegatsiooniga, andis üle 60 kontserdi 620 tuhandele pealtvaatajale. Eksponeeri näitus «Nõukogude noorsugu võitluses rahu eest», maalikunsti, graafika, skulptuuride ja rahvakunstimeistrite loomingut tutvustavat näitust.

Festivali raames toimus 51 loomingulist konkursi, milles osales 600 noort 37 maalt. Nagu kaks aasiat tagasi. Eudapestistki töid NSVL esindajad Berliinist koju festivali peauhinna — Rahu ja Demokraatia preemia. Panuse sellesse saavutusse andis ka tolelaegne Tallinna Riikliku Konservatooriumi üliõpilane Aleksander Püvi, kes festivali interpretide konkursil tuli tenorite seas esikohale. Eestist osales veel August Englas.

Festivalist osavõtjad võtsid vastu pühapäeva töötuse, mis sisaldas ka järgmised read:

«Me pöördume tagasi koju, olles rohkem kui kunagi varem veendunud rahujõudude võidus.»

IV Ülemaailmne noorsoo- ja üliõpilasfestival. Bukarest, 2.—16. august 1953. a. Osavõtjaid 30 tuhat 111 riigist. Festivali deviis: «Ei! Meie põlvkond ei hakka enam teemima surma ja purustusi!».

«Me ikkame õnne. Me tahame, et pääseksid võidule rahu ja sõprus, mis avavad meile õnneliku tuleviku. Me kutsume kogu maailma noori inimesi üles ühendama oma noorusjõudusid... selleks, et teostuksid noore põlvkonna lootused paremale tulevikule ja et kõikjal peetaks lugu noorsoo pühadest õigustest.»

(IV festivalist osavõtjate läkitusest maailma noorsoole ja üliõpilaskonnale.) Kolme esimese ülemaailmse noorsoo-festivali kordaminek, festivaliülitumise üha kasvav populaarsus kõigis maailmajagudes pani imperialistlikud riigid rüüalike probleemide ette. Kodanlik ajakirjandus viitas avalikult tõsistele «puudustele ja möödalaskmistele» töös noortega ning kutsus kiiresti tarvitusele võtma mõjuvaid vastuabinõusid. «Euroopa noorte osus on meie ekstarvesused nii tõsised, et praegu ei oska isegi selle tagajärgi kokku võtta», kommenteeris Berliini festivali tulemusi USA raadiojaam RIAS. Ajakiri «Crisien sencirui», nimetades III noorsoofestivali «suurimaks demonstratsiooniks, mida eales Euroopas on nähtud», teeb järelduse: «Meie arvates kujutab muutu suvel Ida-Berliinis toimunud kolossaalne noorsookongress endast suuremat ohtu kui punaste sõjaline ähvardus, millega võitlusele me assigneerime miljoneid dollareid.»

Ja imperialistid asusid palavikuliselt välja töötama vastuabinõusid võitluseks «kolossaalse mõjuga liikumisega».

Tugevdati olemasolevaid ja loodi uusi parempoolseid imperialismimeelseid noorsoo-organisatsioone. Ülemaailmlele Demokraatlikule Noorsoo Föderatsioonile ja Rahvusvahelisele Üliõpilaskondade seati vastu avalikult reaktioonilised noorsooühendused nagu Ülemaailmne Noorsoo Assamblee, Rahvusvaheline Üliõpilaskonverents, Rahvusvaheline Noorte Sotsialistide Liit. Võeti ka ette otseseid vägivaldlaaktsioone. 11. mail 1952. a. tapeti Saksa FV-s Essenis revolvrilasuga noor töölme Philipp Müller, tuntud noorsooaktivist, III noorsoofestivali delegaat. Mülleri tapmine andis aga soovitud hoopis vastupidise reaktsiooni. Teda tuli matma kogu töötav Essen. Vaba Saksa Noorsoo Liidu algatusel hakati 11. mail igal aastal tähistama kui noorte sakslaste rahuvõitluse päeva.

(Jürgneb.)

AUTOINTERVJU

Instituudis on jäänud käia veel mõned päevad, kaitsia diplomiprojekt... Siinudium ja viis aastat pressiklubilase ja TP kaasantori staatust saavad läbi, kuid oma «Autoriveergu» pole veel ilmunud.

Silanti olen pidanud «Autoriveergu» justkui koostööks, eksamitööks või omamoodi kokkuvõtteks aruandeks loominguilisest tegevusest meie ajalehe juures. Ja seetõttu polegi ihanud «Autoriveerus» end avaldada, kuigi TP-s «Noorte Hääles», «Nooruses», «Õhtulehes», «NH» EÜE-s ja «Sovetskaja Estonias» on ilmunud juba üle 90 kirjutise. TP-s on trükkimista näinud isegi neli võrsikist. Aga jah — «Autoriveerg», mida sinna? Päästerõnga heitjaks oli seekord meie toimetaja E. Tammer, kes ajakirjanduspäeva puhul pakkus välja mõtte kirjutada TP-st, pressiklubist ja tehnikatüdenngist kui kirjutajast.

◆ Kuidas see kõik siis algas? Kuigi kirjutamiseks tundesin endas juba keskkoolis, sai esimene kirjutis «Aktiivsus, aktivistid» trükivormi 1981. aasta 20. märtsi TP-s. Siit see algus tuligi. Nagu hiljem selgus, oli meie tollane toimetaja Hille Karm minu «esimese vasika» kallal kurja vaeva näinud ning «aia taha minekust» leheveergudele jõudis see H. Karmi heast tahtest ja ilmselt soovist potentsiaalset autorit «liimile tõmmata». Nojah, see tal ka õnnestus. Kes teab, kas TP, TPI ja lugejate õnnesteks või õnneks.

Teine tähtis isik oli tollane pressiklubi president Toomas Rihvk, ääretult energiline ja osav taktik, kes verivärske kaasautori koheselt üles otsis ja inimhinge koobadega sedavõrd taiplikult opereeris, et esimesele lookeelse järgnesid teine, kolmas... 90-nel jne. ning aktiivne seltsielu pressiklubis.

◆ Sellest on üle nelja aasta möödas. Mis on muutunud? Muutusid minus (maailma-vaatlised, kirjanduslikud, väärtushinnangulised jne.) on suured. Raske on ülehinnata TP panust minu isiksuse kujunemisel, maailmavaate ja silmaringi avardumisel, mõtte-

maailma süvaarengul, detailide tähtsuse hindamisel, probleemi nägemisel (ja juurdlemisel), inimloomuse mõtestamisel, kodanikupositsiooni selgitamisel jne., jne. Kõrvaltvaatajad ei saa sellest vist aru ja eks ma isegi olen selleni jõudnud alles nelja aastaga. Arenguruumi on muidugi veel tohutult, TP ja pressiklubi on aga kahtlemata selle arengutee kindlateks sillutajateks, suunaandjateks ja edasiviivaks energiaallikaks.

◆ Milles näed TP edasiviija ja energiaallika rolli? Ennekõike selles, et TP koos pressiklubiga on andnud võimaluse ja samas ka põhjuse (intervjuerija rolli tähtsime) kohtumaks paljude väga huvitavate inimestega: nii teadlaste, ühiskonna- ja kultuuritegelastega, töömeeste-naistega kui ka samasuguste üliõpilastega kui ma ise. Ta on andnud tihti meile nii vajalikku kontaktiteerumisjulguse, suhtlemis- oskuse. Lugesin ennast TP kaasautoriks ja kui meie suurmeeste ees vahel kippuski «janes püksi», siis püüdsin neid «hirmutada» oma rohelise pressiklubi liikmepiletiga. Muidugi vaevalt, et ma neid hirmutasin, kuid ennast julgustasin sedasi alati. Praegu kannan piletit kaasas selleks, et äkki ei lasta ilma piletilt mõnele üritusele sisse; esinemis-, suhtlemis- ja kontakteerumisjulguse pooltest võiks piletit praegu lehada rahumeeli kirjutustlaua sahtlits.

Tutvusringkond. Meie asises maailmas ja liati peatselt tööle asudes pean ma väga suureks väärtuseks ääretult laia tutvusringkonda, mida ma mittekirjutava tudengina vaieldamatult ei omaks. Hindan ka seda, et see tutvusringkond on väga mitmealgeline. Tahes tahtmata jätab iga inimene ja kohtumine endast mingi jälje. See tähendab, et neid jälgi, erinevaid jälgi jääb väga palju ja mida rohkem neid on, seda rikkamaks muutub inimese sisemaailm. Kuigi pole ka välistatud, et see jäljeki ei avalda sisemaailmale hoopiski kahjulikku mõju. Väitmaks seda olen püüdnud kohtuda ja vestelda võimalikult paljude erinevate inimestega, mitte ainult teatud-tuntud suurkujudega, vaid ka rikka sisemaailma, laia silmaringiga töömeeste-naistega (kes vahetevahel võivad olla autoriteetsemad ja hinnatamadki kui mõned kõrgetasemelised bürokraat-tergelinskid, vähemalt minu jaoks).

AUTORIVEERG

RAIVO LINNAS

Sündinud 1961. aastal skorpionina (härjana). Omandanud mõningat haridust. Tulevane potentsiaalne autotransporditehnik. Vallaline. Omab mõningaid tulevikuplaane.

◆ Nüüd oleme juba maailmaprobleemide jõe ääres. Põhjus on ehk tagasi TP ja pressiklubi juurde. Keda hindad pressiklubist ja TP-st?

Pressiklubist ja TP-st hindan kõiki. Parimateks aegadeks loen aga presidentide T. Rihvki ja E. Sarapuu valitsemiseaegu. Ennekõike seetõttu, et nad olid ääretult huvitavad, energilised, teotahelised ja võimelised, terava mõistuse ja sügava mõtlemisega organisatoridega inimesed, kes oskavad klubisse koondada kaadrit ja muuta klubiüli tõeliselt huvitavaks. Keegi on kunagi öelnud, et pressiklubi on kõige klubilikum klubi ja ühinen selle arvamusega. T. Rihvki ja E. Sarapuu ajal olid klubis sellised TP veergudel tuntuks saanud nimesid nagu Ivo ja Ilmi Einmaa, Anneli Kuus, Aarne Tae, Eduard Tüür, Harvi Varkki jpt. Peale selle suutsid nad klubi üritustele kaasata ka mittekirjutajaid. Pressiklubilaste meenuvad kindlasti 1000. numbrist, TP 35. aastapäev, aastaaegade vastuvõtt kõikvõimalikes kohtades ja kellaaegadel, lehepäevad rajoonikeskustes, sünnipäevad,

väljasõidud, diskussioonid ja saunaõhtud.

Meeldib on olnud koostöö endise toimetaja Hille Karmi ja endise korrespondendi Urmi Reindega ning meie vastutava toimetaja Gabriel Hazakuga. Seltsielu kulminatsioon oli kahtlemata aeg, kui tööle tulid meiealised Enno ja Tiina ning president Sarapuu tuumik polnud veel instituti lõpetanud.

Praegu on klubi nagu poole-nisti varjusrumas. Pole õiget hoogu ja tegutsemislusti. Klubijätkumiseks saab harva kõiki korraga kokku. Miks see nii on, ei oskagi hoolibitelda. Eks iga klubi ajaloos ole olnud tõusud ja mõnad. Paljud klubid on eksisteerinud kui komeetid — sähvatanud ja kustumud — meie oma juba üle kümne aastaga on aga põlvpükste eest väljas.

◆ Oled sa ise endast kõik andnud, et võid sellise kriitika leheveergudele tulla? See pole kriitika, vaid olukorra hinnang. Muidugi, pean tõsiselt kahtlusega tunnistama, et ma pole kaugeltki kõike teinud, mida oleks tulnud ja võinud teha. Tundub, et iga inimene, nii ka mina, kirjutab end mingi aja jooksul tühjaks, elab üle kirjutamise mõna. Oli aeg, kus mul oli lehes paar lugu ja sahtlits kausta vahel veel järke ootamas. Siis saabus mõn ja ma ei kirjutanud pikka aega mitte midagi. Lisaks sellele ei osalenud liigse killutatuse tõttu ka seltsielus. Tunnen, et see oli suur viga. Nüüd on käes jälle üks kirjutamise lokaalsetest maksimumidest, vaim on jälle tagasi tulnud. Ja on kohutav tahtmine kirjutada. Seetõttu jätsin isegi diplomiprojekti tegemise pooleli ja kirjutasin tihti päevas kaks-kolm lugu. Kunagi oli meie Üliõpilasklubi hindamatu direktor Olavi Pihlamägi tituleerinud mind grafomaaniks. Kes teab, ehk olen, sest millegipärast meeldib mulle kirjutada pikki lugusid.

◆ Võib-olla räägiksid oma lugudest? Miks meeldib pikki kirjutada? — seda pole endale päris selgeks teinudki. Mingil määral on ehk hinges mania grandiosa (mõtte, ka Olavi Pihlamäe ristilaps), teislalt aga — räägitakse, et pikalt kirjutajad on andetud, kes ei oska oma mõtteid lühidalt väljendada. Põhiliselt olen paberile pannud intervjuusid ja olukirjelusi, sekka ka mõned reportaažid. Ise hindan intervjuusid

S. Nõmmiku, M. Läniku, M. Talviku, H.-F. Mölleri jt.-ga. Lemmiklapseks pean aga M. Lezepekova refereeringut «Stuutust harjumusest hullumeelsuseeni», mis tekitab palju kõmu ja mittemõistmist (vääralt mõistmist). Paljud arvasid ja arvavad siiani, et see oli paroodia. EI! See oli väga tõsine ja sügavate kaalutlustega kirjutatud artikkel, mille ilmutamine ma pidasin väga oluliseks. Ja mul on väga kahju, et sellisesisulist artiklit peeti paroodiaks.

Midagi paroodialähedast, kuid siiski mõttevaliseld on olnud Märt Muumitrolli mõtisklused. Neisse suhtuti väga erinevalt. Lausa sirasti südamest on mulle nende mõtiskluste stiili kirunud head tuttavadki, kes õnneks ei teadnud, et mina nende autor olen (ega muidu poleks lugeja arvamus teada saanudki).

◆ Milline peaks olema tudengileht?

Tudengileht peaks olema nagu kõikide lehtede hübriid, kuid väikeste mõõdustega. Ta peab sisaldama infot, kultuuri, sporti, huumorit, kuid põhiliselt oma kõrgkooli puudutavat materjali. Ja autoreiks peaksid põhiliselt olema tudengid, võimalikult palju tudengeid, sest siis on ajaleht tõesti tudengileht. Kuna TP on parteikomitee, rektoraaži, ametiühingu- ja komisjonikomitee häälekandja, siis peab leht kajastama ka antud instantside materjale.

◆ Räägi palun...

Üks hetk. Vabandan katkestamise pärast, kuid ma ei taha järjekordselt anda põhjust, et mind kahtlustatakse grafomaanias, suureshullustuses või kirjutamisoskuse puudumises ning seetõttu arvan, et on viimane aeg meie vestlus lõpetada.

◆ Paluksin siiski, et ütleksid midagi ka lugejatele.

Kas ma siis vähe olen lobi senud?! Lugejatele ütleksin seda, et lisaks tehnikakõrgkoolisaadavale tehnilisele kirjaoskusele peab meil alati jätkuma kirjaoskust selle grammatilises ja üldkeelilises tähenduses. Selleks aga annab võimaluse ainult järjepidev kirjutamine ja just end parandada lastes. Seetõttu ei maksa kunagi jätta realiseerimata järsku pähekanunud mõtet — kui ehk kirjutaks. Kirjutada — IKKA!

MOSKVAS ESINEMAS

Oli paastukuu 29. päev. Päev, mis pidi alistama uued raja-jooned sel tantsuhooajal. Hooajal, mis on olnud täis tõuse ja mõnatsid, edu ja ebaõnnestumisi, rõõmu ja kibestumist, armastust ja...

Selle päevani oli «Kuljus» südameid võitnud vaid Eesti- ja tagasihoidliku publiku kuulgas. Ja seda kõike esisadalet pärit tantsudega. Tantsudega, milles peidus ilu, elurõõm ja liikumine; milles väljenduvad inimese tunded, mõtted ja meeleolu.

Ja nüüd avanes võimalus oma tantsu- ja meeleolu esinemas näidata ka kaugemale viia — algamas oli reis väljapoolse koduvabariiki. Esimeseks sihtmärgiks, kus meie tantsuking libedusega rinnutsi kokku pidi saama, oli Moskva.

Niisiis, Moskva tornid silme ees hõljumas, jätsin riitelliku sammuga kolmanda inimesaja keskajesse raudvõre selja taha ning asusin väärka enesekindlusega kõrgustesse pürgima. Enne aga tuli ületada raskused. Raskused, mida meie õrnad ja veetlevad partnerid oma õhukesel turjal kanda ei suuda. (Nagu taiplik lugeja isegi aru saab, on raskuste all mõeldud kostüüme, mis muudavad meie fantsijannad veelgi veetlevamaks.)

Raskuste ületamiseks tuli kõigepealt ühte koondada kogu

meespere ramm. Koputasin arglikult uksele ja astusin tuppa, et ilma pikema jututa kohe härjal sarvist haarata, s.t. jõudusid ühendada.

Põltselaniku ning ta abiväe nägudele ilmusid muheluskurid. Astusin käbedalt manu, et ohjeldamatut kõõksumist veidi kenegi vaigistada ja selle põhjusi välja uurida. Põhjus — veidike enne minu tulekut oli teatatud (hea oli, et üldse oli), et Moskva asemel sõidame esialgu hoopis Leningradi ja seadagi alles järgmisel hommikul. TALLINN, BALTI JAAM, 30. märtsi varajane hommik.

Üksteise järel saabuvad viis «Kuljuse» paari, saateansambel ning keemiateaduskonna kolmanda kursuse neidude kvartett. Meiega liituvad veel komasoni ja aji esindajad, et koos alustada mitmeetapilist kannatuste rada teadmatuse ja tundmatuse poole. LENINGRAD, 30. märtsi õhtupoolik.

10-tunnine sõit üldvagusis läbiti kadudeta (kui mitte arvestada tüdrukute kaasavõetud toidumõna ja tujulangust, mis oli proportsioonilis läbitud teekonna pikkusega). Moskva vaksalis, stardieelses saginas selgus, et sõit Moskva toimub viie erineva rongiga: kella 23.10 kuni 1.10-ni.

Ja kuna Leningrad—Moskva vahemaa mõne päikesetõusule

veelgi lähemal paikneva asustatud punkti kaugusega päris tühisena näib, siis võib lugeja loomulik tunduda, et nii mõnelgi tudengil tuli rongisõidu mugavuste eest omast taskust tasuda. Kuid kas see on ikka loomulik...?

Kellele mugavused, kellele ootamatu seiklus. Kui oma õnnetat poolt rongi teise otsa vaatama läksime, tundsiime, kuidas südame mahlad korraldasid, nähes kikkamas kalit mustahabemelist ja mahorkalõhnalist kodanikku. Kui mahorka lehk tõusis vaiksete virvendusvärinatena lae alla, hakasid meie silmadele avanema kallite partnerite äärmased piirjooned. Ja enne kui suutsime nende sinisilmi (neis peegeldus suur kohkumine nagu hirvel jahimehe palge ees) eristada, oli ka meil otsus küps — ümberkolimine toimus veel Leningradi äärelinnas.

LENINGRADI VAKSAL MOSKVAS —

lilled, tervitused, abistavad käed haarasid kohvreid, autod vaksali ukse taga — nagu unenõos... Ja unenõoks see jäigi. Olime õnnelikud sellegi üle, kui kella üheksa asemel vastuvõtjate esindaja kella üheteistkümneks kohale jõudis. Esimategevuseks oli meile tagasisõidupiletite hankimine. Tulemus ei olnud eriti rõõmustav: rongile polnud üldse lootust ja

lennukile alles 4. aprilliks. Tagasisõidu saatus jäi vastuvõtjate otsustada.

◆ Lõpuks selgus ka sõidu esmärk — osa võtta Mendelejevi nim. Moskva Keemiatehnoloogia Instituudi (MKTi) väikest juubelat, 15. keemikute päevast. Seetõttu päev oli pühendatud «peomeeleolude sünteesile». Kõikjal ümbritseid meid plakateid: keemik kõikvõimalikes olukordades, saitiir mõlemate üliõpilaspooluste kohta jne. — see kõik lvi vastava miljöös, milles toimusid võistlused. Samuti oli avatud näitus, kus olid avalikustatud kõikvõimalikud spikrid. Ei puudunud kerge irvegi keemikute aadressil: «Omapärane perekond. Poeg on keemik, minia on keemik, tütar õpib MKTi-s, aga vanemad on intelligentid inimesed.» Või: «Mina tunnen inseneri passi järgi ära.?? — Aga kes veel peale kõrgema haridusega inseneri on nii 16-, 25- kui ka 45-aastaselt ühes ja samas ülikonnas.»

ESINEMISKOHT: Zujevi nim. «Moslifti» kultuuripalee. Siin jõudis keemikute tegevustik haripunkti. Siin saavutas meiegi tuju ekstreemumi. Tõsi küll — sedakord alumise. Oli ka põhjust: selgus, et ainukeselt küllalisdelegatsioonilt (s.o. meilt) esinemist ei oodatudki. Oodati delegatsioo-

ni, kes oleks täitnud publiku- poolseid istmeridu. Selgus, et ka hea tahtmise juures meie esinemist rektoraaži poolt kinnitatud kavasse (esinesid agitbrigaadid) paigutada ei saa. Tänu aga korraldajate mõistvale suhtumisele õnnestus siiski leida ka meie kavale koht — ametliku kontserdi vaheajal juajees. Vastuvõtt oli suurepära- ne. Publiku tormilisi kiidu- avaldusi ei anna võrreldagi kodupubliku vaashoitud aplausiga. Tuju tõusis kõrg- punkti.

Esinemise lõpptulemuse võis leida telegrammtekstis meie kunstilisele juhile: «Kark katki punkt mehed vigased punkt viiul kadunud punkt.» Lugejale rahustuseks võib öelda, et tänaseks on viiul leitud ning mehed leidsid oma tervise juba järgmisel päeval pärast esinemist ehtvenelikus. Moskva esindussaunas.

TAGASI KOJU.

Kui Tallinna siluettid paistma hakkasid, mõttes igati tuntud tõe: külas hea, kodus veelgi parem.

Ja ega tohi unustada teistki rahvatarkest: ei ole kõik mesi, mis tilgub, ega kõik tuli, mis vilgub. Kuigi, jah, sellist vaprat ja üksmeelset kollektiivi ei kohutaks enam ka rängemad vintsutused.

JUHAN KAARFALU, MA-101

«TALLINNA POLÜTEHNIK» «ТАЛЛИНСКИЙ ПОЛИТЕХНИК»

Trükikoda «Ühiselu», Tallinn, Pikk t. 49/42. Орган парткома, ректората, комитета МКСМ и профкома Таллинского политехнического института «Таллинский политехник». Типография «Экспресс», Пикк, 49/42. Toimetuse aadress: 20000 Tallinn, Elitajate tee 3, TPI, 3. korrus, tuba 204, tel. 537-261. Адрес редакция: 200000 Таллинн, Эхиталте тее, 3, ТПИ 3 корпус, комната 204, тел. 537-261.

Tell. nr. 2038 MB-03109

Vastutav toimetaja G. HAZAN